СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 283. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 5 грудня 1932. VOL. XL. No. 283. Jersey City, N. J., Monday. December 5, 1932. THREE CENTS.

ПОЛЬЩА СПРИЧИНИТЬ НОВУ ВІЙНУ, КАЖЕ КУРЦІЮС

НЮ ЙОРК. — Заходом „Ліґ фор Політікал Едюкейшон" виголосив у Тавн Гол лекцію про данціґський коридор Юліюс Курціюс, бувший німецький міністер для справ заграничних.

Він докликався на слова французького маршала Фоша, котрий заявиви у своїм часі, що польський коридор буде тереном найближчої війни. І навів теж слова лорда д'Абернона, британійського амбасадора до Німеччини, котрий назвав данціґський коридор „бочкою пороху Европи".

Курціюс взивав усіх тих, що хочуть спасти світ від нової війни, щоби доложили старань і перевели ревізію верзайського договору та звернули данціґський коридор Німеччині. Він казав, що німецький нарід ніколи не погодиться з тим, щоби його землі були перетяті штучно коридаром. Вкінці він полемізував з виводами Падеревського в справі коридора і твердив, що Падеревський говорив неправду, коли твердив, що данціґський коридор був завжди польський. Зате, говорив Курціюс, є правдою, що той коридор був довгий час перед розбором Польщі під Польщею, але населення завжди було німецьке.

ФРАНЦІЯ ТВЕРДИТЬ, ЩО ГУВЕР ЗГОДИВСЯ НА ПРОДОВЖЕННЯ МОРАТОРІЇ.

ВАШИНГТОН. — Франція переслала в справі сплати воєнних довгів ноту, яка, не зважаючи на дипльоматичний тон, має дуже рішучий зміст. В ній кажеться, що коли Гувер проголосив мораторію, то дав недвозначно до пізнання, що по її скінченню буде можна далі відложити сплату довжних рат. Далі кажеться, що коли Злучені Держави обстоюватимуть сплату довгів, то прийде до того, що льозанський договір втратить вартість і вирине наново справа сплати німецьких репарацій. А це знову викличе новий хаос у цілім світі.

Про те все, кажеться в ноті, президент Гувер знав, як і знав добре, що льозанський договір числився з тим, що Злучені Держави переведуть ревізію воєнних довгів.

ПРЕСА ЗА РЕВІЗІЮ ДОВГІВ.

НЮ ЙОРК. — Метропольна преса заявилася майже одноголосно за те, щоби не натискати надто на Европу щодо сплати воєнних довгів та згодитися на їх ревізію.

ВНЕСОК ҐАРНЕРА В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ ПЕРЕПАВ У КОМІТЕТІ.

ВАШИНҐТОН. — В судейськім комітеті перепало внесення Ґарнера, президента палати послів, в справі знесення прогибіції. Члени комітету, що походять з полудня, заявилися проти цеї резолюції. Проти неї було 13 голосів, а за неї 6.

Та Ґарнер всетаки поставить те внесення в конґресі в першім дні нарад і вірить, що воно одержить потрібну більшість голосів.

НЮ ЙОРК ПЕРЕД БАНКРОТСТВОМ.

НЮ ЙОРК. — Місто потребує у грудні $144,-600,000 на покриття видатків. Та фондів нема. Як так далі піде, то з днем 15 грудня не будуть виплачувати платень.

Ґовернор Рузвелт скоротив вакації й вертається до Олбані, щоб ратувати фінанси Ню Йорку і перевести в леґіслятурі ухвалу, яка уповажнить управу міста до редукції платень як одного з засобів негайного заведення ощадностей.

РУЗВЕЛТ ЗА СИЛЬНУ ФЛЬОТУ.

ВАШИНҐТОН.—Демократичні лідери твердять, що нововибраний президент Рузвелт не згодиться з тим, щоби заводити ощадности коштом ослаблення маринарки, бо він є за сильну фльоту.

НЕДОБІР ЗРОСТАЄ.

ВАШИНҐТОН. — Хоч конґрес наложив недавно нові податки, то тепер повстав новий державний недобір, який виносить за останніх пять місяців $751,311,442. Та всетаки нових податків, крім податку від пива, на найближчій сесії конґресу заводити не будуть.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗАДЕРЖАЛА ТИХСАМИХ УРЯДОВЦІВ.

СІНСІНАТІ. — Конвенція Федерації Праці вибрала наново одноголосно Вилиема Гріна президентом Федерації й затвердила на далі всіх старих урядників.

ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД МІСЦЯ В КАБІНЕТІ.

СІНСІНАТІ. — Коли ґазетярі запитали Вилиема Гріна, чи він приняв би місце в кабінеті Рузвелта, як про це говорять, він відповів словами бувшого президента Федерації, Ґомперса: „Я є президентом Федерації Праці й ніяка більша почесть не може мені вже припасти". Та додав, що не хоче займати ніякого політичного становища.

ҐЕНҐСТЕРИ ДАЮТЬ ҐЕНҐСТЕРСЬКУ ВИСТАВУ.

ОСІНІНҐ (Ню Йорк). — Багато визначних людей забажали бути на виставі з життя ґенґстерів, яку влаштовують вязні з Сінґ Сінґ. Акторами є здебільша самі визначні ґенґстери.

ПРОЦЕС КОМСОМОЛЬЦІВ У ХАРКОВІ.

З причини важких господарських умовин у Радянщині шириться сильно бандитизм. На передмістях Харкова повторюються грабункові напади в білий день. Міліція і ДПУ безсильні супроти цих явищ. Характеристичний з того огляду процес 30 членів комуністичного союза молоді (комсомольців) відбувся недавно перед судом у Харкові. Обвинувачені комсомольці зорганізували розбишацьку ватагу, що в одностроях урядовців ДПУ переводила по ночах ревізії, погрози й терором домагалась видачі грошей, дорогоцінностей та предметів першої потреби. На запит прокуратора, з яких мотивів допускалися грабунків, один із комсомольців заявив, що хотіли тим способом здобути більші гроші й втекти за границю, де життя краще ніж у Радянщині. Інший обвинувачений заявив, що грабили для ідеї, бо тим способом хотіли втекти від нужди, яка панує в Радянщині, головно на Україні. Процес скінчився тим, що 7 обвинувачених засудили на кару смерти, а решту на довголітню вязницю.

ЗА ШПИҐУНСТВО.

У Рівному відбувся наглий суд над шофером Петром Романчуком, Леонідом Іващуком, його братом Теодором Іващуком, мешканцями села Плоски та шевцем Ол. Гофманом з Луцька, яких обвинувачено за щпигунство. Всіх засудили на кару смерти на шибениці. Президент Мосціцький відмовився їх помилувати, тому всіх трох засуджених повішено на вязничному подвірю. — Наглий суд у Варшаві розглядав справу Олександра Теплицького, капельмайстра із Ґдині, вмішаного в шпигунську справу. Теплицького засудили на 15 років вязниці.

ЦІКАВА ГОСПОДАРКА.

У Львові арештували касіера тютюнової ґуртівні Союза леґіоністів (в будинку Народнього Дому), Тарковського, під замітом спроневірення суми 18,140 зол. У звязку з тією самою справою арештували маґазиніра ґуртівні, Коваля. Цікаве, що ця ґуртівня, якої директором є бувший голова Союза оборонців Львова, полковник Вачинський, впала вже кілька разів жертвою крадежі, раз на 6 тисяч, раз на 8 тисяч, а раз на 10 тисяч зол. Теперішня дефравдація викликала сензацію в санаційних колах, що опікувалися досі тією ґуртівнею.

ЗОЛОТОДАЙНИЙ КРАЙ.

Із Капштату повідомляють, що після дволітніх глядань ґеольоґи відкрили нові жили золота на просторах, положених на захід від Рандфортен. Скількість покладів золота обчисляють на 220 міліонів тон. Знавці очікують тепер нового розцвіту південної Африки у звязку з майбутньою експльоатацією тих теренів.

ДУШОГУБСТВО З ЗАЗДРОСТИ.

Із Сянока повідомляють, що в Сторожах Великих хтось убив вистрілом із кріса Степана Ганаса, що пробував у своєї любовниці, Розалії Ґембусь. Вбивства доконано з заздрости.

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою головної звичайної конвенції видано календар У. Н. Союза на рік 1933 по ціні 30 ц. за примірник для членів. Календарі вислано до всіх відділів в листопаді ц. р., отже кождий відділ дістав календарі на час. Кождий член обовязаний календар взяти і враз з місячною вкладкою за нього заплатити.

Щоби не переносити довгів на слідуючий рік, просимо конечно прислати повну належитість, згідно з рахунком і виказом за місяць грудень.

Грудень є останнім місяцем у році і тому робиться річні замкнення, з яких виготовляється справоздання для асекураційних департаментів стейтів. Тому, що державна контроля домагається точних замкнень з днем 31. грудня, просимо всі відділи, вислати всі належитости на час.

На випадок смерти члена треба негайно повідомити головну канцелярію, подаючи імя, назвище, число грамоти і день смерти члена, щоби можна ще цього місяця виплатити посмертну запомогу.

Якби котрий відділ не отримав календарів, то нехай безпроволочно повідомить про це головну канцелярію У. Н. Союза.

Роман Слободян,
гол. фін. секр.

ВОЗДУШНА ВАТИКАНСЬКА ФЛЬОТА.

Папа задумав створити окрему воздушну фльоту для місіонарів і має звернутись із покликом до католиків усього світа, щоби складали жертви на купно 50 літаків. Цими літаками будуть користуватись місіонарі для перевоження лікарів і сестер милосердя, для достави лікарств і харчів для недужих і в наглих випадках, коли недужих треба буде перевезти до лікаря або шпиталю.

ГОЛОДІВКА НОВОБРАНЦЯ.

У Бельгії відмовився виконувати військову службу новобранець, Флямандець Ридиґер Сіменс. За це засудили Сіменса на 9 місяців тюрми. Новобранець для протесту почав голодівку. Сподіваються інтервенції самого короля, бо два старшини вівдідали на приказ короля Сіменса в тюрмі та допитувалися про стан його здоровля. Тюремна управа хоче зломити голодівку Сіменса так, що переслухує його нераз по кілька годин. Сіменсова мати виступає на зборах і оповідає про свого сина. Що дня перед тюрмою в Антверпені відбуваються манїфестації.

СТРІЛЯВ НА ЗАЯЦЯ, УБИВ ЛЮДИНУ.

Власник маєтку Туржишки під Ошманою, Мих. Локоцевський, уладив полювання на заяців, у якому взяв участь теж Чеслав Завадзкий із Вильна, котрому позичив свою рушницю. Коли надбіг сполошений заяць, Завадзкий стрілив так нефортунно, що ввесь набій попав у Локоцевського, розриваючи йому голову та вбиваючи його на місці. Завадзкого арештовано.

РОЗРУХИ В РОСІЇ НЕ ВГАВАЮТЬ.

В совітській Росії не вгавають терористичні напади на представників совітської влади. В місці Воронці знайдено місцевого радника ҐПУ вбитого в його помешканню. На Україні було лише протягом двох тижнів, коли реквірували збіже, 27 убийств совітських урядовців і 52 напади на реквізиційні комісії. При цих нападах убито поверх 250 членів цих комісій. Робітники подільської фабрики привитали загін агентів ҐПУ, що прийшли на слідство, револьверовими стрілами. Команданта загону вбито, а двох агентів тяжко ранено.

ОБМАНЕЦЬ, ЯКИХ БАГАТО.

У Львові арештували Степана Дідушка, урядовця військової команди доповнень, за зловживання при бранці. Як стверджено, Дідушек брав від обовязаних до військової служби хабарі, обіцюючи їм ріжні полекші, яких не додержував. Крім того видурив від одної жінки 7,800 зол., обіцюючи, що з нею ожениться, й обіцянки не додержав. Арештовано теж кравця Германа Собля, що доставляв Дідушкови рекрутів, які не хотіли служити при війську.

ЗІЗД „КУЛЕК МЛОДЗЄЖИ ВЄЙСКЕЙ".

В Ковлі, в театрі „Експрес" відбулися змагання т. зв. „Кулек млодзєжи вєйскей", що мали в один день зїзд у Ковлі з цілого повіту. Тут зроблено все з тією метою, щоби показати у Ковлі якнайбільше „свого народу". Статистично це вдалось, бо „кулка" мають за собою владу. Наказано учням, службовикам громад, поліціянтам і т. д. бути в „кулку" і співати в хорі, то мусять. „Пописувалися" хори „кулек" з Любитова, Серехович, Несухої й ін. Після виступів для цієї „мблоді" була влаштована забава до раня. В той же час для дійсно української молоді „Союз Українок" не може відкрити освітніх курсів, ба, навіть курсів крою і шиття.

ВБИТИЙ ПІДЧАС УТЕЧІ.

Від довшого часу непокоїв людей повіту Камінка Струмилова і Львів Степан Ярина із своєю ватагою. Ярину були зловили та замкнули в тюрмі в Буську Великім, але він відтам утік крізь комин і далі нападав на людей зі своєю ватагою. Поліція уладила облаву в лісах біля Железхова. Ярину зловили і закутого відпроваджував поліцай лісом до Камінки. В лісі Ярина пустився втікати, а коли не послухав зазиву поліцая, щоби станув, поліцай убив його, поціливши в голову.

КРАДІЖ ДОЛЯРОВИХ ЛИСТІВ.

Слідча поліція у Львові перевела ревізію в мешканції амбулянсового листоноша, Яна Томаша, що жиє на Сиґнівці. Знайшла кількадесять американських листів, з яких украдено долярові банкноти в загальній сумі кількасот долярів. Багато листів було в печі, де ще не догоріли. Томаша арештовано. Поліцію стягнула на Томаша його рідна сестра, яка повідомила про його крадіжі слідчу владу з пімсти за те, що він хотів викинути її з дому.

ШЛЯЙХЕР СТАВ ДИКТАТОРОМ НІМЕЧЧИНИ

ҐІНДЕНБУРҐ ПРИЗНАЧИВ ЙОГО КАНЦЛЄРОМ.

Шляйхер лишається далі воєнним міністром Німеччини й диктатором Прусії.

БЕРЛІН (Німеччина). — Затяжну крізу німецького уряду полагоджено в той спосіб, що президент Ґінденбурґ призначив ґенерала Курта фон Шляйхера канцлєром. Разом з тим Шляйхер зістався воєнним міністром, а також на обовязок його спадає бути державним комісарем Прусії, що рівнається диктаторству в Прусії. Маючи в своїх руках це диктаторство, а також усю армію, поліцію й уряд, канцлєр фон Шляйхер стає фактичним диктатором цілої Німеччини.

Ґенерал фон Шляйхер у 1919 році був приділений як офіцир ґенерального штабу до воєнного міністерства на становище політичного референта. Фон Шляйхер скоро став заступником й незамітним звязком армії з політичними партіями та окремими діячами. Поволі Шляйхер добився того становища, що від нього залежало призначення й звільнення не лише воєнних міністрів, але й канцлєрів. Властиво він за спиною Ґінденбурґа правив Німеччиною, залишаючися сам завжди в тіні й мало кому відомий назовні.

Він у 1923 році вплинув на соціял-демократичного президента Еберта так, що той оголосив воєнний стан у Німеччині й тим вратував Німеччину від революції. Від того часу фон Шляйхер ставав все більше впливовою особою за лаштунками німецької урядової машини. Він визначається надзвичайним політичним хистом та вмінням здобувати собі довіря ріжних політиків і політичних ґруп. Колись він був приятелем майже всіх політичних лідерів — від соціялістів аж до монархістів включно. Тепер його відносини з ними трохи прохололи, а особливо з Гітлєром вони попсувалися.

Призначення фон Шляйхера канцлєром уважають великою поразкою Гітлєра, бо Шляйхер буде боротися рішучо з поширенням гітлєризму, до якого він ставиться як до повоєнної політичної гістерії. Коли парлямент не підтримає його уряду, то дуже можливо, що він проголосить у Німеччині воєнну диктатуру.

ПОГРОМНА АҐІТАЦІЯ Й ВИСТУПИ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Протижидівські виступи студентства ще тревають далі. В деяких містах відбуваються студентські протижидівські демонстрації. Одну з таких демонстрацій у Варшаві, коли вона набрала ширших розмірів, поліція розігнала палками, а пожежна сторожа — водою. В інших містах товпи студентства й молоді старалися врядити демонстрації, влаштовуючи напади на Жидів. Всі демонстранти домагаються урядових репресій проти Жидів та обмеження їх у правах. Поліція не допускає жидівських зборів. Ні політичні партії, ні жидівські орґанізації не можуть відбути більших зборів у справі погромів, а поліція не допускає до прилюдних жидівських протестаційних зборів.

МУСОЛІНІ ЗБІЛЬШУЄ ВОЄННУ ФЛЬОТУ.

РИМ (Італія). — Не зважаючи на розмови про обмеження збросння, Мусоліні наказав негайно розпочати будову двох воєнних кружляків та двох торпедовців. Цим Мусоліні нарушив умову Італії з Францією й Англією, що ці три держави в часі переговорів про обеззброєння всіх держав не будуть будувати нових воєнних кораблів.

Щойно недавно анґлійська преса заявила, що Італія таємно будує воєнні кораблі. Тоді Італійці це рішучо заперечили.

ЯПОНЦІ ПІЧНУТЬ ПЕРЕГОВОРИ З КИТАЄМ.

ТОКІО (Японія). — Місцева преса подає, що Японія дуже скоро пічне з Китаєм переговори в справі полагодження всіх далеко-східних конфліктів узагалі, та Манджурії зокрема. Японці сподіваються, що в переговорах з Китаєм їм пособить Росія. Тепеер японські та китайські делеґати в Женеві стараються знайти плятформу, на якій їх уряди моглиб розпочати ці переговори.

ІРЛЯНДЦІ КРИТИКУЮТЬ АНҐЛІЙСЬКУ НОТУ ДО ВАШИНҐТОНУ.

ДУБЛІН (Ірляндія). — Ірляндська преса гостро критикує британійську ноту до Злучених Держав у справі відрочення сплати воєнних боргів. Ґазети кажуть, що Англія старається здобути собі в Америці полекші й не виконувати своїх добровільних зобовязань, а в той час сама натискає на Ірляндію й примусом хоче стягнути для себе належитість, яку Ірляндії накинено згори.

ЩЕ ЇМ МАЛО ДИКТАТОРСТВА ЖИВКОВИЧА.

БІЛГОРОД (Югославія). — Тринацять членів скупщини, які належали до проурядової ґрупи тепер виступили з неї. Вони вважають, що диктатура уряду ґенерала Живковича є невистарчаючою; бо вона, на їх думку, дає деякі уступки опозиції та автономістам.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ КРОК

Конвенція Американської Федерація Праці ухвалила подавляючою більшістю голосів резолюцію про потребу примусового обезпечення робітників проти безробіття. Ця ухвала замітна тим, що американські робітничі юнії домагаються нею обезпечення при допомозі стейту, проти чого тісамі юнії виступали виразною постановою на двох попередних конвенціях. Перемінити своє становище так ґрунтовно заставив зорганізованих робітників та їх лідерів певно досвід робітництва за останні два роки. Вони переконалися, видно, за рік-два безробіття, яким слабим забезпеченням для робітника на безробіття є приватне обезпечення, котре вони пропагували так красномовно в резолюціях на своїх конвенціях.

З того, що юнії змінили своє становище, ніяка розумна людина не буде робити закиду ні організації, ні тим лідерам, котрі давніше займали становище та реформою вони показують, що вони передтим помилялись, бож кождий діяльний чоловік, який розвязує розумово якенебудь життєве питання, може робити похибку. Зміною становища йому нічого журитися, ні соромитися. Він більше соромивсяб тим, що мав би оставатись при похибці, ніж тим, що, переконавшися про похибку, змінює своє становище.

Виходячи з цього заложення, треба припустити, що становище Американської Федерації Праці буде вимагати незадовго ще одної переміни. Ухвалюючи резолюцію про обезпечення для безробітних та підчеркуючи, що обезпечення має бути під покровом держави, Федерація Праці тимсамим переносить поле боротьби за цю реформу з промислу на законодатні тіла: на стейтові леґіслятури й конґрес. Зорганізовані робітники будуть добиватися відповідних законодатних ухвал. Добиватися цього вони будуть від партій в законодатних тілах, передовсім від партії більшости.

Заходить питання, що станеться, як ця партія не захоче переводити волі зорганізованого робітництва. З таким становищем „старих" партій стрінулося, приміром, англійське робітництво, коли воно пробувало переводити через парлямент ріжні реформи в користь робітництва. Це заставило англійське робітництво будувати свою, спеціяльно робітничу партію. Американське робітництво може легко знайтися в такому самому положенню. Сказавши „а" про потребу державного обезпечення безробітних, воно дуже легко може бути примушене сказати „б" про потребу спеціяльної робітничої партії, яка має постаратися про переведення відповідних законів через законодатні установи.

О. Сновида.

СЛАВЯНОФІЛЬСЬКА КАТЕРИНКА

Здавалосяб, що старе облудне славянофільство, що було зброєю в руках московського імперіялізму, остаточно вмерло. Але, на жаль, ні! На жаль, стрічаємося на еміґрації зі спробами його реставрації.

На першім місці іде тут гетьмансько-монархічна пропаґанда сторонників Скоропадського. Як відомо, в ідеольоґії гетьманській все велику ролю грали байки про „союз трох Русей". Тепер один гетьманський орґан („Ідеї та дійсність", Львів 1932, накл. „Хлібор. Шлях", ст. 28. і 29) друкує факсіміле листу пок. В. Липинського до б. гетьмана, в якім він радить йому навязати контакт „із созвучними великоруськими (цебто московськими) колами, щоб почати акцію в Америці" на плятформі „союзу" України з Москвою. Енерґійну пропаґанду в тім напрямі ведуть і російські монархічні кола за границею, заманюючи несвідомі українські елементи на вудочку „суверенної" гетьманської України під орлами російської монархії...

Очевидно, боротьба з большевизмом є свята річ, і кождий, хто бореться з совітами, є наш союзник, але під умовою, що **не зазіхатиме ані на кусник нашої землі, ані на нашу дійсну, а не паперову „суверенність".** А якраз тої умови не дотримували ніколи російські монархісти: ані Денікін ані Вранґель, ані Кутепов, ані „цар" Кирило. А коли тепер і пропонують „союз" „суверенної" України з Москвою, то розуміють ту „суверенність" так, щоб і армія у нас „спільна" була з Москвою, і гріш, і границя супроти Европи, і митна границя і інше. Ну, таку „суверенність" вже маємо під большевиками, нащож тоді їх поборювати? Але „стара любов не ржавіє", і наші гетьманці-монархісти за кордоном охочо ідуть на ці російські приманки і розхвалюють „союз" з Москвою, де все булоб „спільне" і нічого свого...

Несподівано славянофільство відродилося і в новій, вже тим разом польській формі. Енерґійна постава Німеччини, яка хоче ревізії своїх східних границь, змусила Поляків шукати дороги ратунку; і вони знайшли її — в союзі з большевицькою Росією. Але союз союзом, а якжеж бути з Українцями? Як їх втягнути до своєї нової концепції замирення з Росією і боротьби з Німеччиною? І ось знайшлися політики, які виступили з старою славянофільською шматою замісць прапора, тільки вже перемальованою не в російські, а в польські кольори. Розумують вони так: Німеччина напирає на Польщу з Заходу. А тому Українці повинні всіх сил доложити, щоби той німецький напір стримати, бо інакше... відіпхнута з коридора і від моря Польща, посуне на Схід і забере ще дальші українські землі. Отже мовляв, як того не хочете, то мусите помагати нам стримати Німеччину на Заході!...

Та ці приманливі голоси не промовляють до нашого переконання. Неприємно нам, очевидно, що Німеччина держить з совітами, але в той час, коли наша територія є власністю трох **славянських** держав — говорити про „німецьку небезпеку" для нас — що найменше смішно. Щож до німецького напору, то одно з двох: або Польща буде така сильна, що стримає той напір, — тоді все лишиться так, як є тепер; або вона буде така слаба, що того напору не витримає, то тоді така слаба держава певно не потрафить розіллятися по Україні. Тай історія це показує: не тоді заняла Польща (в 15—16 вв.) Україну, коли її від моря відіпхнула сильна Прусія, а якраз навпаки, тоді, коли Прусія була слаба. Колиж вона зміцніла, то прийшов кінець польській експанзії й на Україні.

А цікаво, що до тих „славянофільських" голосів прилучуються теж „славянофільські" комуністичні: по цей бік Збруча большевики підпорядковують українських комуністів Польській Компартії, а за Збручем — Російській Компартії. „Славянофільство" — на свій спосіб: „пан з панем зна сє, а хлопові засе"!

Що українські комуністи по цей бік Ризької лінії на ділі служать польській справі (майбутній комуністичній Польщі, в яку вони вірили), а по той бік — російській рації стану, це їхня річ: ніколи національно думаючі Українці не уважали комуністів за українських патріотів. Але що на приманку підіґрітого московсько-монархічного „славянофільства" в формі „Союза трох Русей" або польської боротьби з Німеччиною — даються лапати деякі українські групи, це абсурд, з яким треба скінчити. На Сході Европи назрівають великі події, большевизм перебуває страшну крізу, яка може скінчитися для нього фатально. В такий момент нам треба думати про **нашу і тільки нашу** справу. Досвід денікіяди і скоропадщини чейже повинен нас навчити, що на „союзі" з Росією — якоюб то вона не була, ми можемо тільки програти...

Славянофільство вмерло, і нам не воскрешати його треба, а так поховати, щоб і мара його ніколи вже не повстала. **Не для України працюють ті групи за границею, чи в краю, які йдуть під стягом отого славянофільства.**

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ І УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО

Одна Спартанка, виправляючи свого сина на війну проти наїзників, що хотіли поневолити грецький край і нарід, пращала його зі словами: „Вертайся сину, або зі щитом, або на щиті". Це значило: вертайся як побідник зі щитом, або хай тебе принесуть вбитого на щиті. (Щити — це були деревляні, криті шкірою, або мідяні заборола, що їх старинні вояки уживали для заслони перед ворожими стрілами й ударами меча).

Така була любов до свого краю у старинних Греків. Мати бажала бачити сина побідником, або радше мертвим, ніж побідженим. Тому не диво, що так довго була грецька країна вільною і могучою, поки на неї не зайшла чисто українська слабість — партійні сварки і домашні міжусобиці. Ця слабість так сточила грецький орґанізм, що вкінці Греки мусіли улягти могучим і тоді ще згідливим Римлянам.

Та не про Греків і Римлян нам ходить. По давних Греках вітер попіл розвіяв, але знаменні слова матери — Грекині живуть по нинішний день і житимуть до кінця світа. Жінка-мати здавила і скрила в собі любов материнську, щоби дати вислів любови до свого краю і народу. Вона вже тоді розуміла, що краще переболіти втрату сина, поляглого в боротьбі за свій край і нарід, як бачити його рабом.

Над рабом, над яким знущається ворого день в день сотки разів мати плакалаб щоденно, сотки разів на день. Її серце, повне материнської любови, кровавилось би кожним разом, колиб тільки поглянула на муки свого сина-раба.

Чотирнацять літ минає від часу, як і українські жінки, матері, сестри і дівчата виряжали на війну своїх чоловіків, синів, братів і милих. Виряжали на війну проти наїзника-Ляха, відвічного ворога всього, що українське і що тільки дихає українським духом; Ляха, який простягає свою грабіжну руку по те, що до нього ніколи правно не належало.

Чотирнацять літ минає, як чути було сльози і нарікання і такі „заклики" до боротьби: „А не пхайся, сину, вперед, стережися, щади своє життя; вертайся, милий, скоренько до мів". А позатим ні слова заохоти до боротьби проти нашого відвічного ворога. Ні згадки про це, що Україна мусить стати вільною, від нікого незалежною. Ні слова про те, що пора Українцям показати, що й вони вміють постояти за свій край і нарід.

Бранка до австрійського війська так погано вплинула на наше жіноцтво, що бранка до української „армії уважалась у них ще чимсь страшнішим, як австрійська. Більшість гляділа ненависним оком на тих старшин, що приїздили до села за рекрутом до „якоїсь там української армії".

Наслідки того аж надто всім відомі. Не одна мати, жінка, сестра чи любка, замісць заохотити, намовляла свого сина, мужа, брата чи милого до дезертирства з рядів своєї української армії і ховала дезертирів по лісах, дебрах, кукурузах та коноплях і крадьки, по ночах, носила їм їсти. А тепер плачуть, коли ляцька поліція катує і ганьбить їх щоденно сотки разів на день.

Деж корінь лиха? мабуть у цьому, що ми не розвинули в собі тої національної свідомости, яку мала вище згадана Грекиня-мати. Наше жіноцтво не мало національної свідомости і не вміло та не могло в ній виховати тих вояків, яких чотирнацять літ тому виправляло на війну. Не мали цеї свідомости матери, не мали її й діти. Не було її між верхами, а тим менше між низами. Довголітня неволя приглушила в наших серцях почуття свідомости, як приглушує бурян збіже, і не було кому цього буряну виполоти, щоби зерно національної свідомости пускало глибоко коріння і розросталося в сильну ростину.

Ми програли бій, заплатили за зусилля десятоксотнямитисяч, що лягли від куль на полях бою і повяли та посохли в ляцьких тюрмах-казармах. А живі останки прогнули свої карки в тяжке рабське ярмо. І стогнуть у ньому по сьогодняшний день і стогнатимуть доти, поки ми не виплекаємо в серцях нашого грядучого покоління такої національної свідомости, яку мала Грекиня-мати.

Та щоби виплекати це почуття в будучому поколінню, треба його посіяти в наших серцях. Треба його вщепити в серця тих міліонів матерей, що під цю пору виховують своїх дітей.

Потребу цю зрозуміло жіноцтво в краю і згуртувалося в групу, щоби спільними силами доконувати цеї важної задачі. Спільними силами йде праця далеко скорше й успішніше ніж поодиноко. Жіноцтво українське, звязане тісно в Союзі Українок поставило собі за завдання виховати будуче покоління в такій національній свідомости, щоби смерть за вітчину не видавалася страшною, а навпаки, радісною.

Чотирнацять літ праці на цьому полі дали вже наглядні овочі.

І між українськими жінками появилась мати-Спартанка, яка заохотила свого сина боротись до смерти за свій край і нарід. Мати засудженого Ляхами на смерть Плахтини не плакала за своїм сином. Не дорікала йому, що він непотрібно вмішався в справу, через яку тепер пострадає життям, та що вона, бідна мати, яка тільки його одного сина мала, втратить одиноку потіху і підпору на свої старі літа. Коли пані Плахтина, бідна прачка, невчена, дізналася, що син її має згинути за українську справу, вона відвідала його востаннє в тюрмі і поблагословила його в далеку путь та візвала, щоби гордо держався і з національним гимном на устах ішов в обняття смерти, за свій рідний край і нарід.

Та покищо ще в нас мало жінок Плахтин і Спартанок. Нам треба, щоб усі наші мами, жінки, сестри і дівчата стали їм подібними. Нам треба, щоби національна свідомість так глибоко вкорінилася в серцях нашого молодого покоління, щоби ніяка сила не змогла її відти вирвати. І то не лише там за океаном, але всюди, де тільки гомонить українське слово, де бється українське серце. На національну свідомість нема кордону, нема океану.

І в Америці є Союз Українок. І американське жіноцтво нарешті зрозуміло вагу гуртової праці над освідомленням матерей, жінок, сестер, як будучих кандидаток на Спартанок. По цілій Америці працюють жіночі гуртки над освідомленням, над поглибленням національної свідомости.

Хоч в Америці ми живемо серед трохи відмінних обставин ніж у старому краю, то всеж таки говоримо тою самою мовою і думаємо такими самими думками, якими думають жінки в Галичині, Буковині й на Великій Україні. Поглиблення української свідомости не перешкаджає нам бути добрими американськими горожанами. В Америці живуть ріжні племена і народности. Америка дає всім народам рівні права і ніхто не боронить нам брати участи в політичнім і економічнім життю Америки. Але й ніхто не боронить нам дбати про свій край і нарід, який стогне в ярмі й ніхто не спиняє українського серця від думок і плянів, як би цей поневолений край і нарід увільнити з кайдан. Ніхто не спиняє жертвенної руки від помочі свойому краєви. І жадна сила людська не повинна спинити американську матір-Українку від цього, щоб вона навчила своїх діток горячо, по спартанськи, любити свій край і нарід.

Головна Управа Союза
Українок Америки.

П. Буркан.

ШЛЯХТА

(Оповідання).

(2)

Ранаївські поїхали до свого села, та по кількох днях знов приїхали. Показалося, що на селі нема де мешкати. Всі двірські будинки спалені, в хлопській хаті шляхтянки не хотіли мешкати, і боялися. Ранаївський відвозив жінку і доньку до якогось свояка, щоби там пересиділи час аж до хвилі, коли їх двір буде готовий. Сим разом Ранаївські попасали у Газаровича тільки одну добу. Ранаївська знов балакала богато, розпитуючи. Сим разом вже й Софія балакала з Дмитром безпосередно. Мама і донька балакали з Дмитром від полудня майже аж до самого вечера, бо Ранаївський пішов до міста за орудками. Шляхтич завіз жінку і доньку до свояків, а сам вернувся назад пильнувати, щоби його будівничі робили добре і скоро.

Ранаївські ще раз попасали у Газаровича цілу добу. То було тоді, коли їх двір вже стояв готовий і вони верталися домів. Тоді Ранаївський знов пішов до міста за орудками і Дмитро знов мусів тупцювати коло Ранаївської і її доньки, розказуючи їм новини. Балакали сидячи в саді за хатою. Було й так, що Ранаївська пішла переодітися, полишаючи доньку цілу годину з Дмитром. Балакаючи з ним, Софія цілком не показувала, що шляхтянка робить ласку, балакаючи з чоловіком, який в очах шляхотно уродженої є хамом. Балакали свобідно і щиро, все паленіючи, коли тільки на її лици спочав палкий зір парубка.

Нарешті мама переоділася і знов прийшла до саду, знов засипуючи парубка ріжними питаннями.

— Ваш мід дуже добрий, — сказала. — Відки ви берете його?

— Троха купуємо, троха самі варимо, — відповів парубок.

— Маєте власну пасіку?

— Власна пасіка була. Війна знищила її. Та хоч ми мали власну пасіку, то меду було замало. Ми патоку ще й докуповували. Тепер все купуємо.

— Від кого купуєте?

— Від кождого, що продає.

— І ми будемдо продавати, хоч нашу власну пасіку війна також знищила. Та не знищила хлопських пасік. В моїм селі кождий хлоп має велику пасіку. З хлопських данин назбирається у нас стільки меду, що буде що продавати. В моїм селі мід дуже добрий. Багато садів, багато липи, зруби є...

— Як мід добрий і не дорожчий від інших, то й ми може купимо, сказав Дмитро.

— Як будете коли в наших сторонах, то і до нас поступіть подивитися на наш мід, — запрошувала його Ранаївська.

— Я в сі сторони все їжджу питати за медом, — Дмитро брехав, бо саме в тих сторонах меду ще ніколи не шукав.

— В якій порі ви мід скуповуєте? — спитала Софія.

— Там, де багато липи, по липі, — відповів парубок, глибоко глянувши в її допитливі очи.—В інших сторонах тоді, коли відцвите гречка.

Надійшов Ранаївський і розмова скінчилася.

По відїзді Ранаївських Дмитро цілу ніч не спав. На другий день ходив як пяний. Щоб не робив, щоб не думав, йому все привиджувалася гарна шляхтянка. Все бачив її пестливий погляд, чув її дзвінкий, прихильний голос.

— Агій! — сказав до себе, сплюнувши, третої днини по відїзді Ранаївських. — Десь також чепилася мене шляхоцька мара, неначе би між нашими не було гарних дівок досхочу! Вонаж не для мене, ні я для неї...

Дмитро потрохи став Софію забувати. Може був би й забув, бо саме в останніх днях впала йому в око гарна міщаночка. Та прийшла пора їхати скуповувати мід і йому нагадалися запросини Ранаївської. Очевидно, при тій нагоді перед його очима знов станула Софія. Саме тому, що йому пригадалася та шляхтяночка, він рішився в її сторони не їхати.

— Чого мені туди їхати?! — подумав. — Хіба у давних знакомих меду нема? Кожда гарна дівка мусить подобатися. На кожду гарну любо дивитися, хоч би й чоловік вже щиро любив іншу, бо що гарне, то гарне... Як би я поїхав до Ранаївських і не цілком байдужо глянув на їх дівку, то вони готові висміяти мене, розказуючи „во всеуслишаніє" що дурний хам задурився в шляхтянці і їздить до неї... Я себе не буду підоймати на сміх!

Так то Дмитро думав цілком розумно, коли виряжався в дорогу. Коли вже виїхав на шлях, де повинен був взяти наліво, він віжки держав у руках якось так незручно, що коні взяли направо. Тому так незручно сіпнув тими віжками, бо потерпав, що коні самі готові взяти направо, куди привикли були звертатися щодня, ідучи на пасовисько.

— Нехай вже так буде — подумав Дмитро. — Я й так цікавий, чи вони далі будуть зі мною такі приязні тоді, коли їм наш заїзд і наша кухня вже не потрібні... Тай їх мід може справді ліпший як в інших сторонах?

Ранаївські приняли Дмитра добре. Сам господар ласкаво, господиня дуже ласкаво, донька неначе з дитинячою втіхою. Поводилася не так повздержливо, як дівчина повинна би поводитися з чужим парубком. Поводилася цілком свобідно і щиро, неначе би Дмитро був її товаришкою і приятелькою. Лиш про одно не балакала з ним. Не сказала йому того, чого не виявила би найліпшій приятельці; не сказала того, про що сама боялася думати, що неуроджений шляхтич подобався їй більше, ніж лицює шляхтянці.

Дмитро добре бачив, що через нього обоє старі Ранаївські троха були в клопоті. Бачив, що вони не хотілиб: ні його оскорбити, ні своєї шляхоцької бути. Вони не знали, де і на чім посадити його. Боялися приняти його на подвірю, або в челядній, бо гадали, що він має себе за щось ліпше, як хлоп. До світлиці не просили його, бо шляхоцька світлиця чейже не для „хама". Скористали з того, що в літі, як днина погідна, найліпше сидіти на ґанку, отже приняли його на ґанку. Ранаївський сказав йому, що медду на продаж ще не має, бо медової данини з хлопів ще не постягав. Дмитро знав, що вони будуть у клопоті, як прийде пора обіду.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Й. С., Сентралія, Па. Один з Ваших віршів („Пригода Поляка") дуже слабенький змістом і формою, отже не піде; два інші будуть поміщені, але аж тоді, коли на них прийде черга.

ПІД УВАГУ ЧЛЕНАМ 25 ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА.

Голосування в справі реформи У. Н. Союза відбудеться в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж., в суботу, 10 грудня ц. р., в 4 годині зполудня. — **Уряд.**

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

ПИСЬМО ЧЛЕНА ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ В СПРАВІ РЕФОРМИ.

Даруйте, що Вас мучу, але, хоч Ви дали вже досить пояснень, то я ще ніяк не можу розібрати, яку користь я міг би мати з виміни старої грамоти на нову. Дотепер Ви вже пояснили ріжні табельки, але не пояснили такої, як прислали для мене і моєї жінки.

Я вступив до Союза ще в 1910 році, отже я вже є членом 22 роки. Вступаючи, я мав 18 літ віку. Отже після Ваших пояснень я повинен зачислятися як 18-літній, 22 роки усилі, на $1,000. А Ви еприслали для мене табличку, яка відноситься до 23-літньої грамоти, 17 років усилі, на $1,000. Я думаю, що це помилка, бо я навіть маю в руках грамоту, видану ще в 1910 році, отже 22 роки усилі.

Щодо табельки, призначеної для моєї жінки, то я вдоволений, бо Ви її зачислили за молодшу, ніж вона досі платила, і нова вкладка буде менша від старої. Але чи це також не є помилка?

ВІДПОВІДЬ.

Ви вступили до Союза в 1910. р., маючи 18 літ віку, на $1,000. Але пять літ пізніше, себто при реформі в 1915. р., не хотячи своєї грамоти обдовжувати, Ви її виміняли на нову і зачали платити відтоді як новий член, а саме як 23-літній. Всі члени, що при реформі в 1915 р. своїх грамот не обдовжили (не взяли ліну), стали відтоді платити після свого тодішнього віку. І всі ті члени вважаються нині 17літ усилі (в обезпеченню). Всі члени в 1915. р. мали старі грамоти до головної канцелярії звернути. Для тих членів, що старі грамоти обдовжували (бо брали ліни), зазначувалося на грамотах саме обдовження. Для всіх інших членів, котрі зачинали вкладки платити після їх тодішнього віку (їх віку в 1915. р.), старі грамоти вимінювано на нові з датою 1915. р. Всі ті члени, що бажаил свої старі грамоти обдовжити, мусіли старі грамоти прислати, щоби це обдовження дістати. Однак ті члени, що стали платити нові вкладки після літ, ще не всі виміняли свої грамоти й до нині. Ваша стара грамота також вдержалася при Вас, однак вона не має ніякої правної сили, бо Ви її досі не оплачували. Нова грамота була в 1915 р. для Вас зладжена і дотепер лежить у Ваших актах, чекаючи на зворот старої. Її Вам не вислано тому, щоби Ви не мали в руках двох грамот, оплачуючи тільки одно обезпечення. Грамота, яку Ви тепер оплачуєте від 1915. р., знаходиться в Головній канцелярії, і її вимінна вартість у теперішній реформі представляється так:

Грамота 23-літнього на $1,000, 17 літ усилі.

Табеля на стороні 240 Transfer Rate Book.

IN FORCE FOR 17 YEARS $1000 CERTIFICATE — Стара грамота 17 літ у силі на $1000

Age 23
ANN. $20.08
SEM. 10.44
QUART. 5.32
MONTH. 1.77

Cash Value	Paid Up	Extended Insurance Yr.	Extended Insurance Dy.	End of Year	Нова грамота, вимінена за стару, представляє подану побіч вартість у готівці, або у виплаченім обезпеченню, або в продовженню обезпечення на повну суму ($1000).
$68	$166	7	234	0	зараз по виміні старої грамоти на нову
139	332	15	118	1	по році плачення вкладок у новім роді
142	332	15	5	2	по двох роках плачення вкладок у новім роді
156	357	15	280	3	по трох роках
170	381	16	95	4	по чотирох роках
184	404	16	244	5	по пятьох роках
199	427	17	12	6	по шістьох роках
214	449	17	102	7	по сімох роках
230	473	17	181	8	по вісьмох роках
246	494	17	226	9	по девятьох роках
262	515	17	241	10	по десятьох роках
279	537	17	252	11	по одинацятьох роках
295	556	17	218	12	по дванацятьох роках
312	575	17	185	13	по тринацятьох роках
330	595	17	151	14	по чотирнацятьох роках
347	613	17	83	15	по пятнацятьох роках
365	631	17	19	16	по шіснацятьох роках
383	649	16	309	17	по сімнацятьох роках
401	666	16	224	18	по вісімнацятьох роках
419	682	16	131	19	по девятнацятьох роках
437	697	16	29	20	по двацятьох роках

Вкладка як за 23-літнього місячно $1.77, а з фондами 45 центів — разом $2.22. Квартально, піврічно або річно випадає менше.

Сума $68 є готівкою, яку зараз по виміні старої грамоти на нову можна позичити. Сума $166 є „виплаченим обезпеченням" і на таку суму член, до котрого ця табелька відноситься, міг би бути дальше обезпеченим аж до смерти, коли би, вимінявши стару грамоту на нову, вкладок дальше не платив. Вимінявши стару грамоту на нову, той член був би без плачення вкладок дальше оберпеченим на повну суму $1,000 на протяг дальших 7 років і 234 днів, коли би „свою" готівку в організації лишив і виплаченої грамоти на суму $166 не взяв.

Перестаючи платити вкладки в новім роді по однім році, той член буде мати право до $139 готівкою, або $332 в обезпеченню на цілу решту життя, або на повну суму $1,000 дальших 15 років і 118 днів.

По 20 роках плачення вкладок, **перестаючи** вкладки платити, той член буде мати право до $437 готівкою, або на обезпечення „виплачене" ("Paid Up") на суму $697 **аж до смерти**, або на продовження обезпечення на повних $1,000 на дальших 16 років і 29 днів до 12 години вночи. Значить, що якби в тім часі (16 років і 29 днів від заперестання платити вкладки) той член помер, чи тут в Америці, чи на другій півкулі світа, то організація мусіла би виплатити його спадкоємцям повних $1,000.

Приглянувшись уважно своїй табелі, а саме, як **зростає** вимінна вартість нової грамоти, Ви самі легко доглянете ось що:

Як 23-літний і 17 літ усилі, Ви маєте тепер 40 літ віку і грамоту, яку треба оплачувати аж до смерти тай до смерти боятися, що за незаплачення одної вкладки все може пропасти.

Вимінявши стару грамоту на нову, Ви зараз так якби заплатили вкладки на 7 років і 142 дні наперед, бо Ваша нова грамота-контракт це виразно буде мати зазначене, що Вам зараз належиться безплатне продовження на дальших 7 років і 142 дні. А тепер порахуйте, скільки Ви мусіли би заплатити в старім роді, щоби бути обезпеченим 7 років і 142 дні. Приглядаючись дальше, Ви побачите, що, вимінявши стару грамоту на нову і платячи вкладки один рік, коли би Ви дальше не могли, або не хотіли платити, то будете мати продовження свого обезпечення (на $1,000) на протяг дальших 13 років і 118 днів, сето до 57 року життя. А порахуйте, скільки Ви мусіли би заплатити в старім роді, щоби бути обезпеченим до 57 року життя. І самі скажіть усім, чи новий рід дорожчий, чи навпаки, дешевший. Але користь з реформи не є тільки та, що дістается зараз, або по рокови плачення після нової системи.

Глядячи дальше, як зростає вимінна вартість грамоти у виплаченім обезпеченню або в готівці, Ви легко доглянете, що в новім роді обезпечення, який дає реформа, Ви, доживши до 70 року життя, не потребуєте більше вкладок платити, бо будете мати $1,000 виплаченого обезпечення (Paid Up). А коли би Ви ще жили і платили дальше, то повну суму обезпечення дістанете до власних рук, так, якби Ви складали гроші до банку. А в старім роді Ви мусіли би все боятися втрати і платити **аж до самої смерти.**

Подумайте! В 70 році віку Ви будете могли перестати вкладки платити й отримати „цертифікат", який Вам скаже „чорне на білім", що по Вашій смерти Вашим спадкоємцям **мусить бути виплачена повна тисячка долярів.** З такою грамотою Ви певно дістанете при кінці свого життя кращу опіку в дітей, або й у чужих. Бо 70-літній чоловік з виплаченою грамотою на $1,000 уже не може бути тягаром ні сам собі, ні іншим, тимбільше, коли він може з тих грошей заратуватися так, якби їх зложив у банку, а на посмертну потребу лишити лише стільки, скільки буде вважати за вистарчаюче.

Та коли Ви лишилисяб у старім роді з наміром платити аж до смерти, то не маете певности, чи навіть по 80 роках життя не прийде такий час, що булоб неможливо вкладку заплатити тай перед самою смертю могли би все втратити. Таку грамоту, в якій є загарантовані вартісні звороти, діти і чужі поможуть оплачувати. В старім роді без зворотів, з самим тільки „посмертним", не спускайтеся навіть на власні діти, бо діти дуже часто кажуть: „На що я маю платити, коли батько ще мене пережие, а я за свої гроші нічого не дістану". Такої, як наша стара грамота, діти не хочуть помагати оплачувати аж до смерти. Такої грамоти вони й для себе не хочуть. А коли таку стару грамоту мають, то тільки тому, що їх родичі проти їх волі записали, і мають її лиш доти, доки родичі за них оплачують. Молодому, котрий мусить оплачувати грамоту аж до смерти, тоді, коли йому здається, що він вічно буде жити тай про смерть не має причини думати, це виглядає так, гейби він марнував вкладки. Але платити вкладки так, щоби бодай часть з них в кождій хвилі можна відібрати, а при тім мати обезпечення на повну суму на випадок передчасної смерти, а ще до того й так, щоби повну суму можна собі зложити і до власних рук відобрати, — це для молодої людини розумний „інвестмент".

Щодо Вашої жінки, то це правда, що вона має в руках грамоту на $1,000, видану в 1927 р. як для 45-літньої, та що та стара грамота лише 5 років усилі; але Ви забули, що вона передтим, від 1915 р., платила як 33-літня на $500, та що в 1927 році зробила лише підвишку на других $500, що разом зробило $1,000 обезпечення. І тому, що вона рложила резерву, платячи до 1927. року на $500, а опісля на $1,000, тому їй належиться більша вимінна вартість у новім обезпеченню, ніж це теперішня її грамота показує. Їй належиться кредит за плачення вкладок 17 років від перших $500 як для 33-літньої, і кредит за плачення вкладок 5 років від других $500 як для 45-літньої, а це рівнається тому, що дістає 40-літня за плачення вкладок на цілу тисячку долярів 10 років. І тому після цеї реформи муситься її признати за таку, котра як 40-літня платила десять років на повних $1,000, з відповідним кредитом за минуле і з відповідними вкладками на будуче. З того й вийшло, що по реформі її вкладка буде дальше як 40-літньої, а не як 45-літньої.

В той спосіб обчислено вимінну вартість грамот для всіх тих членів і членниць, котрі в часі членства підвищали або знижували свої суми обезпечення.

Ви могли би сказати, що й Ваша жінка, роблячи підвишку в 1927. р., зрікалася прав і привілеїв до попереднього плачення і грамоту звернула, так як Ви і всі члени при реформі в 1915. р., тож коли їй дається кредит за попереднє плачення, то чому Вам не признається кредиту за плачення вкладок перед 1915. р.?

Ріжниця між Вами і Вашою жінкою є тасама, що між усіми членами з 1915. р. (з перед реформи 1915. р.), котрі лінів не брали, і між членами, що пізніше (по 1915. р.) змінювали суми свого обезпечення. А саме до 1915. року Ви не платили після віку і ніякої резерви не зложили. Тай нема тепер з чого взяти. Резерву Ви зачали складати аж після реформи з 1915. р. Ваша жінка, платячи на перших $500, платила після віку і резерву складала, а зробивши підвишку, ще більше зачала складати і має з чого дістати.

Вас побаламутила стара грамота зперед 1915. р., яку Ви тримаєте ще й досі, хоч іншу від 1915. р. оплачуєте і до іншої маєте набуті права.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ST. LOUIS, MO.

Local Young Ukrainians give a dancing exhibition.

On Sunday, November 20, the second miracle happened in St. Louis since the history of the Ukrainians of this city.

Our first miracle happened in 1922 when Mr. Koshetz came to our lonely city with his choir to present one of his wonderful concerts. He proved to the inhabitants of this city that there was something unusual in Ukrainian music. Mr. Koshetz made a big hit with people through the wonderful singing of his choir.

But that was ten years ago and no one made an effort to carry on the work which Mr. Koshetz had begun. Do you think that through one performance, you can win the world in your favor? Since that one and only Ukrainian presentation in St. Louis, no one has tried to retain that popularity, which Mr. Koshetz established for us ten years ago. Just try and imagine the people coming home from the concert.

Mr. A: Well, what do you think of our people now?

Mr. B: I've never heard a better choir. When the women begin talking until soon, they are all talking at one time. Their conversation finally ended and they all went peacefully to sleep. But it seems as if they went to sleep and forgot to awaken, for it was not until 1931 that a National Choir was organized by Rev. Korsunovsky, which began to awaken those who were still asleep. It happened in the same year that a Dairy Show was being held at the Arena and we were invited to sing there. The officials must have been pleased with our singing for we were invited to sing there again several night later. For some unknown reason we did not go. Was that a logical thing to do just as we were beginning to build a name for ourselves? When I speak of a name, I'm not refering to a name for our club or for us individually. Our effort was to win ourselves a national name.

Do you think that the Americans, who have not as yet heard of us Ukrainians, are going to come to us and beg us to perform before them? No, we must go to them. As long as we have not won a place for the Ukrainians in St. Louis, there is no chance of the Americans seeking us out.

What does it matter if you enter a building with the idea of seeing some organization about letting us perform before them and find youself refused? Does that mean that you are going to stop right there? To my knowledge, that is the first step to success.

After appearing at the Arena, the Ukrainians of St. Louis again went to sleep. But this time just for a nap, for in August Mr. Vasile Avramenko arrived in St. Louis and organized a ballet dancing school. At first there were not many members but as time went on, our enrolment score reached about 50. Four months of hard learning and then the dance committee decided to give a concert at the Odeon. Those who may have the pleasure of meeting Mr. Fenchynsky in the future can inquire of him what a task it was for him to teach these pupils. I don't believe he would willingly want to go through that torture again. So on Sunday, Nov. 20, the concert was held. This proved a great success. Between one of the acts, Mayor Miller gave short speech on George Washington and then praised the Ukrainian dancing. He remarked that this was something new to him. So this is where we come in again. If this is new to the Mayor how can we expect other people not as well educated and informed to know about Ukrainian dancing? We have opened the gates for our future work.

It seems as if Mr. Avramenko has awakened the people again, but—are they going to stay awake or go back to sleep again? This problem is now put before us. On that day, Nov. 20, opportunity knocked at our door. Let us take this great advantage. Again I am going to ask, are we going back to sleep? If we do, we may be in the same position that Rip Van Winkle was in after his long nap. In other words, it may be too late, for opportunity knocks but once. I hope that the Ukrainians of St. Louis realize the work they have begun and will do all in their power to reach their goal.

It may be that some of you think that I am criticizing my own people. But if you were in my place, you would do the same. This is just one happening to show you the condition the young people are in.

About a month and a half ago, our church choir gave a dance, at which we made $20 to be added to our treasury. I, as president of the cub, called a special meeting for the following night, but besides myself, no one but the secretary appeared. I have the money in my possession since that dance. No one has as yet mentioned anything about the money. But this is only one of the many examples I could give, showing how the younger generation here is interested in their work. I should like to hear from some one in a larger city about what he thinks of a group of young Ukrainians as we have here in St. Louis. I believe that it would completely awaken them from their terrible sleep which they still have not overcome.

Alexander Jezusko.

—o—

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Листопадове Свято.

Нюбрітенська громада відсвяткувала память листопадових днів у неділю, 20 листопада.

Рано відправлено в українській церкві Службу Божу о призвання помочі для визвольної боротьби українського народу, а по Службі Божій панахиду за поляглих героїв. Панахиду відправлено біля стрілецької могили. При могилі асистували члени Товариства Січ в уніформах, пластуни (Бой Скавтс) та дівчата в українських строях.

Пополудні відбувся у Литовській Галі святочний концерт. Хорові співи випали дуже добре. Були дві промови. По англійськи говорив мейор міста, п. Квіґаей, а святочну промову виголосив п. О. Ревюк, редактор „Свободи", котрий вказав на значіння величі Листопадових Днів.

Панна Марія Вовк зложила привіт від Союза Українок. „Не плач, Україно", віддеклямувала з чуттям панна Марія Зень. Від місцевої литовської організації зложив на свято привіт литовський лідер Витовт.

Свято закінчено танками: Люба Гайда й Емілія Гарбер відтанцювали „Козачок подільський", а відтак виконано „Гаївки" з закінченням „Боже, великий єдиний".

Хорами й орхестрою управляв о. Григорій Климович.

Місцевий часопис писав про свято:

UKRAINIANS MEET ON PATRIOTS' DAY.

Speeches, Singing and Dancing On Program of Exercises.

Folk dances, recitations, songs and addresses were the features of a Patriots' Day program held by local Ukrainians yesterday in Lithuanian hall. Incidental music was provided by the Ukrainian Boy Scout orchestra directed by Rev. H. Clemovich, pastor of St. Mary's Ukrainian church.

The choirs participated in the exercises, St. Mary's choir sang several selections a capella and the choir of the Lithuanian N. Varpos choir rendered several numbers with piano accompaniment.

Addresses were delivered in English by M. Watkins on behalf of local Lithuanians, Miss Marcia Basarab, Mayor Quigley and Judge Morris D. Saxe, Ukrainian speeches were delivered by Miss Mamie Wolk and O. Reviuk, editor of the Ukrainian daily newspaper, "Svoboda."

Miss Mary Zien, dressed in peasant costume, recited a poem, "Don't Cry, Ukraine." A number of folk dances by church groups added color to the occasion.

Piano solos were played by Miss Hope Clemovich, daughter of the pastor of the church, and a violin solo was played by Miss Helen Rudyk, Josephine Kerelejza accompanied for Miss Rudyk.

After the exercises in the local hall, Father Clemovich and the dancers and orchestra went to New Haven to participate in a simmilar proiram.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 11. грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали де звичайно. Проситься членів прийти на ті збори і вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Напоминається тих членів, котрі не можуть платити, щоби прийшли і висказалися перед членами. Ті члени, котрі не були на минувшім мітінгу, щоби конечно прийшли: їм роздасться табельки і пояснить ся, які користи будуть мати у новім роді обезпечення. Буде також роздача календарів за оплатою 30 ц. і справоздання урядників і контр. комісії. — Василь Чмир, предс.; Іван Стлупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Запорожська Січ, від. 284, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 11 грудня, в год. 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 1020 Н. 9-та ул. Буде справоздання уряду і вибір уряду на 1933 рік. Проситься всіх членів явитись на цей мітінг, бо уряд буде пояснювати членам рід нових палісів і користи виміни старих на нові паліси. — Дм. Іващук, предс.; І. Ч. Тимкович, секр.; Ол. Петришин, кас.;

СЕЙНТ ЛУІС, МО. Жін. Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх членниць, що річні збори відбудуться 11. грудня, в годині 2.30 пополудни, в гали Нар. Дому, 1523 Гікори ул. Проситься всіх членів прийти на означений час. Будеться вибирати уряд і є інші важні справи. Напоминається членниць, що котра не явиться заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — Т. Єзуско, предс.; К. Люпчун, кас.; В. Хлопик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 11. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж і В. 7-мій ул. Проситься кождого члена прибути і вирівнати свої вкладки за цей рік. На мітінгу буде голосовання над реформою в У. Н. Союзі — Мафтей Притуляк, предс.; Микола Бусько, секр.; Дмитро Дерош, кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11 листопада, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Школі, 12340 Мекий ул. Проситься всіх лченів прибути на мітінг, бо коли вам ходить о добру забезпеку своїх родин, то прийдіть і переголосуйте справу нової реформи наших грамот. На мітінгу буде вибір уряду на 1933 рік і роздання календарів У. Н. Союза. — П. Андрушків, секр.

Найбільший приятель.

Сера Джана Ірвіґа спитав король Юрій III., чи то правда, що його найбільшим приятелем є чарка вина. Ірвінґ відповів: „Не зовсім докладно поінформували вашу королівську величність. Чарка вина це мій великий приятель, але найбільшим моїм приятелем є — фляшка вина.

The Sport Whirl

IMPRESSIONS OF A READER FROM A WRESTLING BOUT.

I believe that there is one man in the sport world who has propagated the name of Ukraine to a great extent. He is "Count" George Zarynoff of Ukraine, a wrestler. As a wrestler, he is regarded as the fastest and cleanest matman in the game. "When it comes to skill and scientific work in wrestling, few have anything on the little baldheaded count."

"Zarynoff, alert and agile, is faster on his feet than a tap dancer; his miraculous escapes from crushing clamps with Houdini—like ease being one of the wonders of wrestling. Offensively he is always dangerous for any rival—it was the little Ukrainian who sent Karl Pojello to the sidelines for months after one of their memorable frays."

Such statements as the above are printed in the Philadelphia papers everytime he is carded to appear on the mat.

"Count" George Zarynoff has put the word "**Ukraine**" in the sport page more than any other athlete. True it is that Ukraine has given forth many wrestlers, hut they have all given their nationality as Russian. This one lone star who made a good name both for Ukraine and himself deserves our support.

Can't we, Ukrainians, show our appreciation by presenting Zarynoff with a belt signifying him as the "Ukrainian Wrestling Champion"? A did like this would inspire him to loftier heights and would prove to him that we are proud of him for calling himself a "Ukrainian".

Any comments on my proposition would be greatly appreciated.

Alexander Yaremko,
Philadelphia, Pa.

ANSONIA, CONN.

UKRAINIANS BREAK A BOWLING RECORD.

Defeat Biblos Club Tree Straight—Italian Baptists Trimmed Shelton.

In the Inter-Church Bowling league games at the Y. M. C. A. alleys last night the Italian Baptists defeated the Shelton Baptists by taking all three games, T. Wiencko winning the high single and high 3 strings with a score of 118 and 324, respectively.

In the match between the Derby First Congregational church and the St. Peter and St. Paul team, the latter won all three games, W. Powanda batting the pins for 144 for high single and 391 for high 3 strings. The St. Peter and St. Paul team broke the high team single record by one point. The new record is 587. The Ukrainians also made a new record for high team total with 1671. The old record was 1654, held by the Ansonia Baptist-As.

(**The Evening Sentinel,** Ansonia, Conn., Nov. 26, 1932).

М. Костишин.

КЛОПІТ З БОРОДОЮ.

Жив боднар в однім місточку,
Був собі моторний;
За те всі його любили,
Що не був гонорний.
Робив бочки, робив ведра —
Що тільки попало...
Продавав він дуже тано —
Грошей не ставало.
„Ану, возьмусь за човни!"
Так собі міркує:
„Може часом на човні
Більше ся вторгує".
Як подумав, так зробив:
Став човен тесати,
За кілька днів покінчив,
Повіз пробувати.
Опустив човен на воду,
Й стоїть, приглядаєсь,
Але вода крізь щілини
В човен протискаєсь...
„Не удався!" — боднар каже —
„Треба витягати
І смолою добре шпари
Всі позатикати".
Наварив він вже смоли,
В миску набирає...
Жид надходить, крутить пейси
Тай його питає:
„Ну, скажіть но, пане майстер,
Що то з того буде?"...
„Човен буду золотити,
Куплять скорше люди".
Усміхнувся, обернувся,
Миску підіймає
Тай, жартуючи, до жида
Боднар промовляє:
„Гарнаж в тебе борода,
Добре виглядаєш,
Лиш поваги перед людьми
Через ню не маєш.
„Колиб була золотою,
Був би ти багатий,
Не кричалиб за тобою:
Пішов жид пейсатий!"
„Правда, правда", жид бурмоче,
„Що би з тим зробити?"...
„Коли хочеш, я пораджу:
Дай позолотити!
„Будеш тоді, як сам цар,
Пишно виглядати"...
„Ну, ну! Скажи, скільки буде
Все те коштувати?"
„Слухай, жиде! Я не хочу
З тобов торгуватись
І завдатку я не буду
В тебе домагатись.
„Як роботу я скінчу,
Ти на ню поглянеш,
Тоді певно ти зі мною
До торгу не станеш.
„Заплатиш ти з подякою...
Ти іще не знаєш:
Як засвітиш бородою,
Себе не спізнаєш"...
Слухає жид, розняв рота,
Вказує охоту...
„Ну, ну, каже, починай но
Вже свою роботу"...
Боднар скоро обернувся,
Взяв миску з смолою
Тай до жида так говорить:
„Схились з бородою!"
Жид зігнувся, а наш боднар
Миску підсуває
Тай бороду у смолу
Щораз глибше пхає.
Як вже ціла борода
В смолі опинилась,
З половини повна миска
Смоли наробилось.
„Тепер держи в руках миску,
Щоб не опустити;
Я побіжу до місточка
Золота купити".
„Ну, ну, ідіть та не бавтесь,
Щоби не чекати"...
Боднар іде, а жид кличе:
„Як вас називати?"...
„Називаюся я „Так" —
Будеш памятати;
Мене знає ціле місто:
Можеш запитати.
„Чи не бачили ви „Так"? —
Кождий тобі скаже,
Ще й до мене просто в дім
Дорогу покаже.
Пішов боднар... Жид здорово
За миску тримає,
А тимчасом борода
В смолі застигає.
Мліють руки, жид присів,
Не може тримати,
Та вже бороду з смоли
Годі відірвати...
А боднар пішов спокійно
Тай в кулак сміється,
А жидови борода
Мало не урветься.
Жид побачив, що не жарт,
Вечір наближаєсь;
Боднар певно запізнився,
Що не повертаєсь...
„Мушу в місто йти за ним,
Його пошукати,
Бо, думаю, що золото
Вже час накладати".
Прийшов в місто, держить миску:
Щож тепер робити?...
Ні сидіти, ні кричати,
Ані так ходити.
Назбігалось людей купа,
Кождий приглядаєсь...
„Чи не бачили ви „Так"?
Жид гурту питаєсь.
Ні! Ніхто так ще не бачив,
Штуки зі смолою,
Щоби дурень всадовився
В миску з бородою.
Полапався старий хусит,
Що дав обдуритись;
Забрав миску з бородою,
Пішов підголитись.
„Чи не бачили ви „Так"?
Жидок не питався;
Не споминав про золото,
Сам себе встидався.
Продирався як шалений
Помежи юрбою,
Нарікав він на пригоду
Й клопіт з бородою...

— — — — — — — — —

Сидить голяр при столі
Тай бритву шліфує,
Чує: крик десь на дворі,
Хтось там галасує.
Положив він на стіл бритву,
В двері повернувся;
Як побачив людей гурму,
Зі страху здрігнувся.
Гэ він думав, що вогонь
Близько його хати,
Може зараз всі манатки
Треба викидати.
Голяр ліпше приглядаєсь:
Що воно такого
Гуртом люди поступають
Просто аж до нього.
Ну, і чудо якесь бачить
Помежи товпою:
Іде жидок, несе в мисці
Смолу з бородою.
Почервонів, як бурак,
З очей сльози ллються,
А в слід за ним ідуть люди,
Кричать та сміються.
Притягнулись під голярню —
Похід зупинився.
Голяр з сміху живіт злапав,
Як лиш подивився.
Жид з мискою перед нього:
„Пане! — просить сміло —
Голіть скоро, бо болить!"
„Чи це моє діло?
„Чи я тобі говорив
Бороду запхати,
Щоби в смолі застигала,
Ще й миску тримати?
„Чом до мене не прийшов ти
Поперед на раду?"
„Янкель!... Янкель!... вус іс дус?!"
Кричить Хайка ззаду.
„Мішігене в тебе копф,
Ой, вей, що з тобою?
Щож ти варта, як на „цурис"
Підеш з бородою?"
„Герсти, Хайка: те, що сталось,
Уже не відстанесь"...
Обертаєсь до голяря:
„Голіть скоро, пане!"
„Це не штука: голи скоро
То легко сказати...
Скажиж мені, дурний жиде,
Звідки зачинати?
„Булоб воно найзручніше,
Зак зачну голити,
Наставити до вогню,
Смолу розтопити".
„Ой вай, ой вай! Я не дам,
Най буде, що хоче!
Ви готові бородою
Випалити очи".
Голяр тільки усміхнувся:
„Досить, каже, того!"
Бере жида до голярні
На пів нежилого.
Посадив його на крісло...
Як став обтинати —
Було чути лиш „ґевалт!"
Як жид став кричати.
Але голяр не зважав:
Обтяв, як годилось,
Що у жида на голові
Й пейсів не лишилось.
Поскидав він все до миски,
Що була з смолою...
От такий то Янкель мав
Клопіт з бородою.
Хотів мати золоту,
Щоб нею світити —
Заліпив її смолою —
Мусів підголити.
Ще й до того заплатив
Двацять пять дукатів
Без торгу, без суперечки
І без адвокатів.
Наостанку забрав миску
З смолою додому.
А що сталось з бородою —
Не сказав нікому.

— Я сказала Степанови, що вийду за нього, як здобуде добре становище.

— Яка ти смішна. Як він знайде добре становище, то вже не потребуватиме женитися з тобою.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звідомлення Злучених А. У. Орґанізацій м. Филаделфії.

1) Участь у Світовій Виставі в Шікаґо.

Після рішення Загальних зборів, справу участи в світовій виставі в Шікаґо відложено до хвилі, коли представниця краєвих наших господарських установ, інж. Чижович, порозуміється з виставовим комітетом в Шікаґо. З нагоди повороту інж. Чижович до Филаделфії, Управа Злучених Орґанізацій скликає на неділю, дня 4 грудня, год. 7 вечер, до Галі Горожан при 847 Н. Френклин стріт наради представників всіх орґанізацій міста Филаделфії й околиці, як і всіх громадян, щоби почути звіт з дотеперішньої праці виставового комітету та нарадитися над орґанізацією місцевого виставового комітету та орґанізацією місцевої мистецької вистави.

Тому, що делеґатка краєвих орґанізацій бажалаб обговорити теж господарське положення в краю, булоб дуже бажане, щоби на ці наради прибули теж представники з околиць, як з Честер, Вілмінґтон, Кемден, Мілвіл та інших.

2) Протестаційні Збори та виклад британійського посла Р. Смита.

В неділю, дня 18 грудня, в годині 5.30 відбудуться в Филаделфії на Українській Гали Протестаційні Збори проти нового насильства над нашим народом, на яких бувший британійський посол Р. Смит виголосить реферат про враження з поїздки по Україні. На ці збори запрошує Управа Злучених Орґанізацій представників американських наукових товариств.

Цілю цих зборів передати нашій громаді враження Анґлійця з поїздки по Україні, запізнати його, як нашого прихильника, з нашою американською іміґрацією, та зацікавити Американців українським питанням.

Щоби осягнути намічену ціль, прохаємо все наше свідоме громадянство, взяти масову участь в цих зборах. Зокрема звертаємося з проханням до родичів, щоби вони привели на ці збори своїх дітей, котрі ходять до вищих шкіл, щоби дати доказ, що у нас є не тільки чисельна сила, але й культурна в підростаючій молоді.

Булоб дуже бажане, щоби для взірцевого порядку всі товариства заявили свою участь вже на зборах 4 грудня.

Управа Злуч. А. У. Орг. м. Филаделфії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІД УВАГУ ТИМ, ЩО ХОЧУТЬ ВЕРТАТИСЬ ДО ЗЕМЛІ.

В останніх двох роках п. Данильченко написав в „Свободі" цілий ряд статей про заснування українських осель в Злучених Державах Америки, або в Мексику. Ота справа була теж обговорена в рефераті на річнім засіданню „Обєднання". Було теж кілька дописів у „Свободі" від ріжних осіб. Але позатим нічого дальше не зроблено, щоби такий рух піддержати і справу української кольонізації перевести в життя.

Що така кольонізація принесла би дуже богато добра для нас на будуче, то не показують наші компактні поселення в Канаді. Заходить лише питання, де саме є так багато дійсно доброї землі, щоби могли на ній осісти тисячі українських родин?!

Відповідь на повище питання знайшов я в "Chicago Herald and Examiner" з 20 листопада ц. р., де президент Чембер оф Комерс, п. Ле Кро, пошукує від імени стейту Джорджія за чесними та працьовитими родинами, котрі хотіли би поселитися, на фармах.

Коли би по провіренню показалося, що в стейті Джорджія є багато добрих фарм, тоді Українцям не треба би шукати інших місць для кольонізації, а як найскорше забрати там усі добрі фарми та почати на них господарити.

Хто бажав би дальших інформацій у тій справі хай пише на адресу:

Mr. Roy Le Craw,
c/o Chamber of Commerce,
Atlanta, Georgia.

А можливо, що й п. Данильченко, чи „Обєднання", чи хто інший мають щодо цього ще ліпші інформації.

Др. Г. Ґ. Скеґар,
Шікаґо, Ілл.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(18)

Кільце за кільцем важких гадючих обіймів спадали з тіла Тарзана. Він поволі визволявся з обіймів гадини й приходив знову до сили. Коли Тарзан цілковито звільнився від конаючого в останніх судорогах двох шматків тіла великана-плазуна, він не звернув уваги на Стимбола, котрий стояв осторонь, здивований перемогою людини над вужем. Тарзан наблизився до малпи й допоміг їй піднестися на ноги, а потім заговорив до неї її мовою.

Малпа була здивована, що людина її вратувала. Людина, котра завжди була найстрашнішим її ворогом, тепер стала їй визвольником зі смертельних обіймів вужа. „Ти вратував мені життя", промовив ґориль. „Будемо відтепер друзями з тобою. Ми разом убємо того Тармаґані, поки він не вбив нас обох своїм громовим києм!" На це Тарзан відповів: „Ні! Ми його вбивати не будемо, але я пішлю його звідси геть, бо я Тарзан — власник і пан джунґлів".

Після того Тарзан і малпа почали поволі наближатися до Стимбола, який був дуже вражений тим, що людина говорила з малпою. Здавалося, що він буде спокійно чекати їх наближення, та несподівано Стимбол підніс догори свою рушницю й націлився на малпу. Тарзан побіг до нього. „Геть на бік! Я зараз убю отсього ґориля!" — закричав Стимбол до Тарзана. Тарзан скочив між нього і малпу, наближаючися швидким бігом до Стимбола.

Стимбол був уражений і поіритований. Він не сподівався, щоб тут хтось йому перешкаджав полювати. „Я бачу, що ти, пане, не знаєш, хто я!" — сказав Стимбол. „Геть на бік і не перешкаджай мені!" На це Тарзан відповів: „Мені нема діла до того, хто ти є, й це не цікавить мене!" Потім він звернувся до чорних слуг і почав з ним говорити. Стимбол ще більше здивовано й поіритовано дивився на Тарзана. Він не знав, що той розпитує чорних про нього.